

บทที่ 5

อภิปรายและสรุปผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาและเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อการป้องกันยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการป้องกันยาเสพติด คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวนเงินที่ได้รับต่อสัปดาห์ ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด ประสิทธิภาพในการใช้สารเสพติดเบื้องต้น รายได้ของผู้ปกครอง และความสัมพันธ์ในครอบครัว กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 5 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 167 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสุ่มของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดของนักเรียน แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ การเลือกคบเพื่อน การรู้จักปฏิเสธ และการเข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์ป้องกันยาเสพติด ซึ่งมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .85 โดยมีมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for Social Science: SPSS)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาคำตอบในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว สถิติ Correlation (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และ สถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการป้องกันยาเสพติดพบว่า ระดับการป้องกันยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา มีการป้องกันยาเสพติดโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แยกด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา อยู่ในระดับปานกลาง
2. ด้านการเลือกคบเพื่อน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา อยู่ในระดับปานกลาง

3. ด้านการรู้จักปฏิเสธ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา อยู่ในระดับสูง

4. ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์ป้องกันยาเสพติด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา อยู่ในระดับต่ำ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการป้องกันยาเสพติด จำแนกตามปัจจัยต่าง ๆ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวนเงินที่ได้รับต่อสัปดาห์ ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด ประสิทธิภาพในการใช้สารเสพติดเบื้องต้น รายได้ของผู้ปกครอง และความสัมพันธ์ในครอบครัว ที่ต่างกัน นักเรียนจะมีการป้องกันยาเสพติดที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) แยกปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

1. ปัจจัยด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่างกัน จะมีการป้องกันยาเสพติดที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับต่ำ กับระดับสูงจะมีการป้องกันยาเสพติดที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับปานกลาง กับระดับสูง จะมีการป้องกันยาเสพติดที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

2. ปัจจัยด้านจำนวนเงินที่ได้รับต่อสัปดาห์ นักเรียนที่ได้เงินต่อสัปดาห์ที่ต่างกัน นักเรียนจะมีการป้องกันยาเสพติดที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับเงินต่อสัปดาห์สูงกว่าค่าเฉลี่ยขึ้นไป กับต่ำกว่าค่าเฉลี่ย จะมีการป้องกันยาเสพติดที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

3. ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด นักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดที่ต่างกัน จะมีการป้องกันยาเสพติดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดสูง กับมีความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดต่ำ จะมีการป้องกันยาเสพติดที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

4. ปัจจัยด้านรายได้ของผู้ปกครอง นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้แตกต่างกัน จะมีการป้องกันยาเสพติดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยนักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้สูงกว่าค่าเฉลี่ยขึ้นไป กับนักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย จะมีการป้องกันยาเสพติดที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

5. ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว นักเรียนที่มีความสัมพันธ์ในครอบครัวแตกต่างกัน จะมีการป้องกันยาเสพติดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความสัมพันธ์ในครอบครัวอยู่ในระดับต่ำกับอยู่ในระดับสูง นักเรียนจะมี

การป้องกันยาเสพติดที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) และนักเรียนที่มีความสัมพันธ์ในครอบครัวอยู่ในปานกลาง กับในระดับสูง นักเรียนจะมีการป้องกันยาเสพติดที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการป้องกันยาเสพติด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการป้องกันยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด รายได้ของผู้ปกครอง และความสัมพันธ์ในครอบครัว โดยส่งผลในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) จำนวนเงินที่ได้รับต่อสัปดาห์ และประสบการณ์ในการใช้ยาเสพติดเบื้องต้นส่งผลต่อการป้องกันยาเสพติดในทิศทางตรงข้าม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) แยกปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

1. ปัจจัยด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ส่งผลต่อการป้องกันยาเสพติด ร้อยละ 33.60 โดยส่งผลในทิศทางเดียวกันกับการป้องกันยาเสพติด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)
2. ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ส่งผลต่อการป้องกันยาเสพติด ร้อยละ 33.90 โดยส่งผลในทิศทางเดียวกันกับการป้องกันยาเสพติด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)
3. ปัจจัยด้านรายได้ของผู้ปกครอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ส่งผลต่อการป้องกันยาเสพติด ร้อยละ 24.00 โดยส่งผลในทิศทางเดียวกันกับการป้องกันยาเสพติด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)
4. ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ส่งผลต่อการป้องกันยาเสพติด ร้อยละ 36.60 โดยส่งผลในทิศทางเดียวกันกับการป้องกันยาเสพติด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)
5. ปัจจัยด้านจำนวนเงินที่ได้รับต่อสัปดาห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ส่งผลต่อการป้องกันยาเสพติด ร้อยละ 28.40 โดยส่งผลในทิศทางตรงกันข้ามกับการป้องกันยาเสพติด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)
6. ปัจจัยด้านประสบการณ์ในการใช้ยาเสพติดเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ส่งผลต่อการป้องกันยาเสพติด ร้อยละ 46.20 โดยส่งผลในทิศทางตรงกันข้ามกับการป้องกันยาเสพติด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

ผลการวิเคราะห์ตัวแปรที่สามารถทำนายการป้องกันยาเสพติด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ตัวแปรที่สามารถทำนายการป้องกันยาเสพติด ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวนเงินที่ได้รับต่อสัปดาห์ ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด ประสิทธิภาพการใช้ยาเสพติดเบื้องต้น รายได้ของผู้ปกครอง และความสัมพันธ์ในครอบครัว โดยตัวแปรทุกตัวมีความสัมพันธ์เชิงเส้นกับการป้องกันยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 62.00 และตัวแปรอิสระทั้งหลายในสมการนี้ สามารถอธิบายความผันแปรของการป้องกันยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 38.40 และมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการประมาณค่าเท่ากับ 9.782 โดยที่ตัวแปรอิสระแต่ละตัวมีผลกระทบต่อการป้องกันยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ระดับนัยสำคัญ .05

สมการถดถอยที่ใช้ประมาณการป้องกันยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่ระดับนัยสำคัญ .05 คือ

$$\begin{aligned} \text{การป้องกันยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2} &= 103.22 + 3.19 \\ &(\text{ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน}) - .44 (\text{จำนวนเงินที่ได้รับต่อสัปดาห์}) + .88 (\text{ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด}) - 2.11 (\text{ประสิทธิภาพการใช้ยาเสพติดเบื้องต้น}) + .01 (\text{รายได้ของผู้ปกครอง}) \\ &+ .29 (\text{ความสัมพันธ์ในครอบครัว}) \end{aligned}$$

จากสมการดังกล่าวข้างต้นสามารถอธิบายได้ว่าที่ระดับนัยสำคัญ .05 ตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวนเงินที่ได้รับต่อสัปดาห์ ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด ประสิทธิภาพการใช้ยาเสพติดเบื้องต้น รายได้ของผู้ปกครอง และความสัมพันธ์ในครอบครัว มีผลกระทบต่อการป้องกันยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยที่ตัวแปรอิสระแต่ละตัวมีผลกระทบต่อการป้องกันยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรียงตามลำดับความสำคัญดังนี้

1. ประสิทธิภาพการใช้ยาเสพติดเบื้องต้น เป็นตัวแปรที่มีผลกระทบต่อการป้องกันยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มากที่สุดในทิศทางตรงกันข้าม
2. ความสัมพันธ์ในครอบครัว เป็นตัวแปรที่มีผลกระทบต่อการป้องกันยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นลำดับที่สองในทิศทางเดียวกัน
3. จำนวนเงินที่ได้รับต่อสัปดาห์ เป็นตัวแปรที่มีผลกระทบต่อการป้องกันยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นลำดับที่สามในทิศทางตรงกันข้าม

4. รายได้ของผู้ปกครอง เป็นตัวแปรที่มีผลกระทบต่อการป้องกันยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นลำดับที่สี่ในทิศทางเดียวกัน

5. ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด เป็นตัวแปรที่มีผลกระทบต่อการป้องกันยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นลำดับที่ห้าในทิศทางเดียวกัน

6. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นตัวแปรที่มีผลกระทบต่อการป้องกันยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นลำดับสุดท้ายในทิศทางเดียวกัน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย ปัจจัยที่ส่งผลต่อการป้องกันยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่พบมาอภิปรายผลดังนี้

1. ระดับการป้องกันยาเสพติด จากผลการศึกษาการป้องกันยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมพบว่านักเรียนมีระดับพฤติกรรมการป้องกันยาเสพติดอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากคะแนนพฤติกรรมในด้านการเข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์ป้องกันยาเสพติดของนักเรียนอยู่ในระดับต่ำมาก อาจเป็นเพราะสถานศึกษามีการกิจกรรม และการประชาสัมพันธ์ในด้านการรณรงค์ป้องกันยาเสพติดน้อยกว่าที่ควรจะเป็น ซึ่งสอดคล้องกับ แ่งน้อย ฤทธิภักดี (2544) กล่าวว่าด้านการรณรงค์ป้องกันสารเสพติด ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ ครูแนะแนว มีความเห็นสอดคล้องกันว่า โรงเรียนดำเนินการในระดับน้อยในเรื่องการจัดนักเรียนเข้าร่วมกับชุมชน ในกิจกรรมรณรงค์เกี่ยวกับยาบ้า และจุฬาลักษณ์ ศรีคงอยู่ (2546) กล่าวว่าเยาวชนที่มีประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมการป้องกันยาเสพติดที่ต่างกัน จะมีพฤติกรรมการป้องกันยาเสพติดที่ต่างกัน

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวนเงินที่ได้รับต่อสัปดาห์ ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด ประสบการณ์ในการใช้สารเสพติดเบื้องต้น รายได้ของผู้ปกครอง และความสัมพันธ์ในครอบครัวที่ต่างกัน นักเรียนจะมีการป้องกันยาเสพติดที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

2.1 ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจะมีการป้องกันยาเสพติดต่ำกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง

และสูง ทั้งนี้อาจเป็นเนื่องมาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สามารถแสดงถึงระดับสติปัญญาของนักเรียน นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะสามารถนำความรู้ และทักษะในการเรียนรู้มาประยุกต์ใช้ ทำให้มีพฤติกรรมในการป้องกันยาเสพติดสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชูสเตอร์ และคิลบี (Schuster & Kilby, 1992, p. 778 อ้างถึงใน มาริสา หะสามะ, 2540) ที่กล่าวถึงสาเหตุการใช้ยาเสพติดในวัยรุ่นว่าการใช้ยาเสพติดในวัยรุ่นจะมีลักษณะเฉพาะ และมักเกิดในวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เช่นเดียวกับงานวิจัยของบริสโคว์ (Briscoe, 1971) ที่กล่าวว่านักเรียนที่ติดยาเสพติดจะมีความสามารถในการรับรู้ด้อยกว่านักเรียนที่ไม่ติดยาเสพติด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประนอม รอดคำดี (2531) กล่าวว่า ผลการเรียนจะแสดงถึงระดับสติปัญญาของวัยรุ่น วัยรุ่นที่มีผลการเรียนดีนั้นเป็นการประสบผลสำเร็จของการเรียนอย่างหนึ่ง สามารถนำความรู้ต่าง ๆ จากการเรียนไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และมีพฤติกรรมที่เหมาะสม ส่วนวัยรุ่นที่มีผลการเรียนไม่ดีอาจจะขาดความภาคภูมิใจในตัวเองจึงอาจถูกชักจูงไปในทางที่ผิดได้ง่าย งานวิจัยของ สุชา จันทร์เอม (2522) กล่าวว่าผลการเรียน หรือระดับสติปัญญาที่ดีเป็นสิ่งสำคัญต่อการเรียนรู้ ความแตกต่างของสติปัญญาจะทำให้ความสามารถในการเรียน การคิด การแก้ปัญหา และการปรับตัวโดยทั่วไป ในสังคมแตกต่างกัน และงานวิจัยของ อัญชลี ชูจันทร์ (2548) กล่าวว่า สาเหตุที่ทำให้เยาวชนติดยาเสพติด คือปัญหาด้านวัยรุ่น เช่น มีความผิดปกติหรือความเจ็บป่วยทางร่างกายจนเป็น ปมด้อย มีเซาว์ปัญหาคำ มีปัญหาทางจิต จากปัญหาครอบครัว เป็นต้น

2.2 ในด้านจำนวนเงินที่ได้รับต่อสัปดาห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยนักเรียนที่ได้รับเงินต่อสัปดาห์สูง จะมีการป้องกันยาเสพติดต่ำกว่านักเรียนที่ได้รับเงินต่อสัปดาห์ต่ำกว่า ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนที่มีรายได้สูง จะสามารถหาซื้อยาเสพติดได้ง่ายกว่านักเรียนที่มีรายได้ต่ำกว่า เนื่องจากราคารายาเสพติดในปัจจุบันมีราคาสูง ดังนั้นนักเรียนที่ได้รับเงินต่อสัปดาห์สูง จึงมีโอกาสเข้าถึงยาเสพติดได้สูงกว่านักเรียนที่มีรายได้ต่ำกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาวิณี อยู่ประเสริฐ (2540) ที่กล่าวว่ารายได้ของนักเรียนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการใช้สารเสพติดของนักเรียน งานวิจัยของ อภิรัฐ ถนอมสิงห์ (2542) กล่าวว่า สาเหตุที่ทำให้เยาวชนติดยาเสพติดประการหนึ่ง คือ สาเหตุจากความกดดันในครอบครัว เช่นการที่พ่อแม่ไม่เข้าใจลูก คิดว่าลูกต้องการเพียงแค่งานไปใช้จ่าย ไม่ได้ให้ความรัก ความเข้าใจกับลูก จะเป็นหนทางชักนำให้ลูกเสพยาเสพติดได้

2.3 ในด้านความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยนักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับ

ยาเสพติดสูง จะมีการป้องกันยาเสพติดสูงกว่านักเรียนที่ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดต่ำกว่า ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดสูงจะมีความรู้ ความเข้าใจในทักษะ การป้องกัน และการหลีกเลี่ยงตนเองจากยาเสพติดสูงกว่านักเรียนที่ความรู้ต่ำกว่า สอดคล้องกับ งานวิจัยของ สมชอบ ภูอินนา (2539) กล่าวว่านักเรียนที่มีความรู้ความเข้าใจต่อยาเสพติดในระดับสูง จะมีระดับการป้องกันยาเสพติดในระดับสูง งานวิจัยของ สายพิน กงมาลัย และกำธร ไพจิตต์ (2539) กล่าวว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ สารแอมเฟตามีนต่ำ จะมีทักษะป้องกันต่อการเสพยาแอมเฟตามีนต่ำ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนพัฒน์ หาพิพัฒน์ (2539) ที่กล่าวว่าพฤติกรรมการใช้ยาบ้าของนักศึกษา วิทยาลัยเกษตรกรรม และวิทยาลัยเทคนิคในภาคกลาง สังกัดกรมอาชีวศึกษา มีความสัมพันธ์กับ การผลการเรียน ความรู้ความเข้าใจที่มีต่อยาบ้า พบว่ากลุ่มที่ไม่เคยใช้ยาบ้า ส่วนใหญ่มีความเข้าใจ ในโทษและอันตรายของยาบ้าสูงกว่ากลุ่มที่เคยใช้ยาบ้า

2.4 ในด้านประสิทธิภาพในการใช้ยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยนักเรียนที่มี ประสิทธิภาพในการใช้ยาเสพติดสูง จะมีพฤติกรรมในการป้องกันยาเสพติดต่ำกว่านักเรียนที่มี ประสิทธิภาพในการใช้ยาเสพติดต่ำกว่า ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนที่มีประสิทธิภาพในการใช้ ยาเสพติดสูง มีแนวโน้มที่จะสามารถเข้าถึงยาเสพติดได้ง่ายกว่านักเรียนที่มีประสิทธิภาพต่ำกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชุสเตอร์ และคิลบี (Schuster & Kilby, 1992, p. 778 อ้างถึงใน มาริสา หะสาเมาะ, 2540) ที่กล่าวว่าวัยรุ่นที่มีประสิทธิภาพการใช้ยาเสพติดมาก่อน จะมีความพฤติกรรม เสี่ยงยาเสพติดสูง และงานวิจัยของ ธนพัฒน์ หาพิพัฒน์ (2539) ที่กล่าวว่า นักศึกษาที่ไม่เคยใช้ ยาบ้า ส่วนใหญ่มีความเข้าใจในโทษ และอันตรายของยาบ้า สูงกว่ากลุ่มที่เคยใช้ยาบ้า

2.5 ในด้านรายได้ของผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยนักเรียนที่มีผู้ปกครองมีรายได้สูง จะมีพฤติกรรมในการป้องกันยาเสพติด สูงกว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองมีรายได้ต่ำ ทั้งนี้อาจเนื่องจาก นักเรียนที่มีผู้ปกครองรายได้สูง ทำให้ภายในครอบครัวมีสัมพันธภาพที่ดี ผู้ปกครองมีเวลาให้ คำแนะนำแก่นักเรียน มากกว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองรายได้ต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาริรัตน์ พันธุ์ทอง (2535) ที่กล่าวว่าวัยรุ่นที่คิดสารระเหยส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีฐานะ เศรษฐกิจและสังคมต่ำ หรือมีรายได้ต่ำ งานวิจัยของ สุพจน์ ชูยิ่งสกุลทิพย์ (2542) ที่กล่าวว่า เศรษฐกิจของผู้ปกครองที่มีรายได้ต่ำ การขาดสัมพันธภาพระหว่างบิดา มารดา บุตร และสิ่งแวดล้อมมีส่วนสำคัญต่อการติดยาของนักเรียน

2.6 ในด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยนักเรียนที่มีความสัมพันธ์ในครอบครัวระดับสูง จะมีการป้องกันยาเสพติดสูงกว่านักเรียนที่มีความสัมพันธ์ในครอบครัวระดับปานกลาง และความสัมพันธ์ในครอบครัวระดับต่ำ ทั้งนี้อาจเนื่องจากนักเรียนที่มีความสัมพันธ์ในครอบครัวระดับสูง นักเรียนได้รับความอบอุ่น และสามารถปรึกษาปัญหาต่าง ๆ ได้สูงกว่านักเรียนที่มีความสัมพันธ์ในครอบครัวต่ำกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เฮเกอร์ (Hager, 1971) กล่าวว่าเด็กที่ขาดความรักความอบอุ่นจากครอบครัวมีโอกาสที่จะใช้ยาเสพติดมากกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่อบอุ่น

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการป้องกันยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวนเงินที่ได้รับต่อสัปดาห์ ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด ประสิทธิภาพในการใช้สารเสพติดเบื้องต้น รายได้ของผู้ปกครอง และความสัมพันธ์ในครอบครัว ซึ่งมีความสัมพันธ์ต่อการป้องกันยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิลเลียม (William, 1975, p. 99) ได้ศึกษาปัจจัยทางด้านครอบครัว และพ่อแม่ที่มีผลต่อการเสพติดของเยาวชน โดยศึกษาภูมิหลัง ของครอบครัวของผู้ติดยาอื่นชาย จำนวน 756 คน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยทางด้านครอบครัว ได้แก่ ขนาดของครอบครัว ลำดับที่เกิด สภาพเศรษฐกิจและสังคม การใช้ยาเสพติดของครอบครัว มีความรู้และเจตคติเกี่ยวกับยาเสพติดแตกต่างกัน รวมทั้งมีความสัมพันธ์กับอายุของเยาวชนที่หนีออกจากบ้าน และอายุที่เริ่มใช้ยาเสพติดแตกต่างกัน งานวิจัยของอัญชลี ชูจันทร์ (2548) ที่กล่าวว่า เพศ ระดับชั้นที่เรียน อาชีพมารดา สภาพที่อยู่อาศัย และทัศนคติของนักเรียน มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด งานวิจัยของ ฉัตรชัย โปรณะ (2546) ที่กล่าวว่า เพศ อายุ ชั้นปีที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประสิทธิภาพในการใช้สารเสพติดเบื้องต้น อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง ความสัมพันธ์ในครอบครัว สถานที่ตั้งของที่อยู่ และแหล่งข้อมูลการรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติด มีความสัมพันธ์กับศักยภาพในการต้านทานการเสพติดของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. การทำนายการป้องกันยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยที่ตัวแปรที่มีผลต่อการทำนายต่อการป้องกันยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อันดับแรก คือประสิทธิภาพการใช้ยาเสพติดเบื้องต้น รองลงมา คือความสัมพันธ์ในครอบครัว จำนวนเงินที่ได้รับต่อสัปดาห์ รายได้ของผู้ปกครอง ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด และลำดับสุดท้ายคือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฬาลักษณ์ ศรีคงอยู่ (2546) ได้ศึกษาพฤติกรรมการป้องกัน ยาเสพติดของเยาวชนในศูนย์เยาวชนตำบล อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม พบว่าความเข้มแข็ง ของสถาบันครอบครัว การได้รับการสนับสนุนทางสังคม และการรับรู้ความสามารถของตนเอง สามารถร่วมทำนายพฤติกรรมการป้องกันยาเสพติดของเยาวชน ได้ร้อยละ 52.50 งานวิจัยของ สมพิศ สุขวิฑูรย์ (2541) กล่าวว่า ปัจจัยนำ ที่มีผลต่อการทำนายพฤติกรรมการป้องกันยาเสพติด ได้ดีที่สุด อันดับแรกคือ ทักษะสติ รองลงมาคือ ภาวะสุขภาพ ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด และเพศ ปัจจัยอื่นที่มีผลต่อการทำนายพฤติกรรมการป้องกันยาเสพติดได้ดีที่สุด อันดับแรกคือ รายได้ ที่นักเรียนได้รับ รองลงมาคือ ประวัติการมีโรคประจำตัว และปัจจัยเสริมที่มีผลต่อการทำนาย พฤติกรรมการป้องกันยาเสพติดได้ดีที่สุด อันดับแรกคือ การมีครอบครัวที่อบอุ่น การได้รับ คำแนะนำที่ถูกต้องจากบิดามารดา รองลงมาคือ เพื่อน และข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการป้องกันยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้วิจัยมี ข้อเสนอแนะดังนี้

1. ด้านประสบการณ์ในการใช้ยาเสพติดเบื้องต้น พบว่านักเรียนที่มีประสบการณ์การใช้ ยาเสพติดเบื้องต้นสูง ส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมการป้องกันยาเสพติดต่ำ เนื่องจากนักเรียนที่มี ประสบการณ์ในการใช้ยาเสพติดสูงสามารถเข้าถึงกระบวนการซื้อขายยาเสพติด ได้ง่ายกว่านักเรียน ที่มีประสบการณ์ในการใช้ยาเสพติดเบื้องต้นต่ำกว่า ดังนั้นองค์กรที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการจัด กิจกรรมเสริมทักษะชีวิต กิจกรรมฟื้นฟูนักเรียนที่มีประสบการณ์ในการใช้ยาเสพติด ให้ตระหนัก ถึงโทษของยาเสพติดให้มากขึ้น
2. ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว พบว่านักเรียนที่มีความสัมพันธ์ในครอบครัวต่ำ ส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมการป้องกันยาเสพติดต่ำ เนื่องจากนักเรียนที่มีความสัมพันธ์ภายใน ครอบครัวต่ำ จะขาดการอบรมเลี้ยงดู การเอาใจใส่ จากครอบครัว ขาดที่พึ่งพิง ดังนั้นสังคม ควรตระหนักถึงความสำคัญของสถาบันครอบครัวให้สูงขึ้น ควรมีกิจกรรมการส่งเสริมความสัมพันธ์ ภายในครอบครัว การดูแล ให้คำปรึกษา และคำแนะนำแก่ครอบครัวที่ยังไม่พร้อมที่มีบุตร
3. จำนวนเงินที่ได้รับต่อสัปดาห์ โดยนักเรียนที่ได้รับเงินต่อสัปดาห์สูง จะมีการป้องกัน ยาเสพติดต่ำกว่านักเรียนที่ได้รับเงินต่อสัปดาห์ต่ำกว่า เนื่องจากนักเรียนที่มีรายได้สูงจะสามารถ หาซื้อยาเสพติดได้ง่ายกว่านักเรียนที่มีรายได้ต่ำกว่า จึงมีโอกาเข้าถึงยาเสพติดได้สูงกว่านักเรียนที่ มีรายได้ต่ำกว่า ควรจัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด

4. ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด โดยนักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดสูง จะมีการป้องกันยาเสพติดสูงกว่านักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดต่ำกว่า ดังนั้นองค์กรต่าง ๆ ควรมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด มีชมรม ชุมนุม กิจกรรมเสริมความรู้ และพัฒนาพฤติกรรมป้องกันการป้องกันยาเสพติดให้แก่นักเรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับนำไปปฏิบัติ

1. ควรเน้นการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนให้มากขึ้น โดยเน้นการดูแลนักเรียนรายบุคคล และการคัดกรองนักเรียนที่มีปัญหาเรื่องยาเสพติด จัดระบบการคัดกรองนักเรียนให้เป็นระบบ มีขั้นตอนการตรวจสอบอย่างเชื่อถือได้จากข้อมูลหลายฝ่ายทั้งจากกลุ่มเพื่อน จากครูผู้สอน จากอาจารย์ที่ปรึกษา และจากผู้ปกครอง นักเรียน ทำให้ทราบกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจน เป็นผลดีต่อการพัฒนาและแก้ไข้ปัญหา
2. มีการดำเนินงานให้ความรู้แก่นักเรียนที่ไม่เคยใช้ยาเสพติดเป็นการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในด้านการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดในระยะยาว โดยมีมาตรการดำเนินงานต่าง ๆ เช่น ให้ความรู้หรือผนวกเนื้อหาเกี่ยวกับยาเสพติดเข้าไป ในวิชาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง การจัดนิทรรศการ การจัดเลี้ยงตามสายในโรงเรียน การจัดกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดในโรงเรียน การฝึกทักษะชีวิตเพื่อให้รู้จักปฏิเสธยาเสพติด เป็นต้น
3. กลุ่มนักเรียนที่มีประสบการณ์ในการใช้ หรือเริ่มทดลองใช้ยาเสพติดบางชนิด แต่ยังไม่ถึงขั้นเสพติดการดำเนินงานในกลุ่มนี้ควรมีการดำเนินการก่อนที่นักเรียนจะใช้ยาเสพติดที่รุนแรงขึ้น ซึ่งการหยุดพฤติกรรมดังกล่าวควรให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียน เช่น การจัดให้มีมุมบริการปรึกษาแนะแนวหรือให้การปรึกษาปัญหาต่าง ๆ แก่นักเรียนที่มีปัญหา การใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อน เพื่อปรับพฤติกรรมให้อยู่ในกรอบที่เหมาะสม การจัดค่ายกิจกรรมในโรงเรียนโดยมีครูอาจารย์คอยดูแลอย่างใกล้ชิด ดำเนินการประสานงานกับผู้ปกครองอย่างใกล้ชิดเพื่อร่วมกันแก้ไข้ปัญหา
4. กลุ่มนักเรียนที่ติดยาเสพติด โรงเรียนควรประสานให้ผู้ปกครองส่งตัวเข้ารับการรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ โดยควรทำความเข้าใจทั้งกับตัวผู้ปกครองและตัวนักเรียนเอง ให้เข้ารับการบำบัดรักษาด้วยความสมัครใจ ซึ่งเมื่อรักษาหายแล้วนักเรียนสามารถที่จะกลับมาใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติ
5. โรงเรียนควรจัดให้มีการทัศนศึกษาในสถานบำบัดยาเสพติดด้วยเพื่อที่จะให้นักเรียนมีประสบการณ์ตรงในเรื่องของโทษและการบำบัดยาเสพติด

6. ควรมีการพัฒนาการทำหน้าที่ของครอบครัว ในครอบครัวที่ได้เก็บข้อมูลในการศึกษา มาแล้ว เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพในการทำหน้าที่ของครอบครัวไทยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

7. การจัดอบรมให้ความรู้เรื่องยาเสพติดให้โทษแก่นักเรียน และนักศึกษาการเปรียบเทียบ ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับยาเสพติดก่อนและหลังการอบรม

8. ผู้บริหารและครูจะต้องสนใจปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในโรงเรียนมากขึ้น ครูและผู้ปกครองจะต้องร่วมมือกันสอดส่องดูแลความประพฤติของนักเรียน โดยเฉพาะปัญหา ยาเสพติด โรงเรียน ปกครองและตำรวจจะต้องร่วมมือกันป้องกันและปราบปรามผู้นำยาเสพติดมา ขายในโรงเรียนอย่างจริงจังและสม่ำเสมอ โรงเรียนจะต้องร่วมมือกับสาธารณสุขในการตรวจ ปัสสาวะเด็กนักเรียนเพื่อหาสารเสพติด นำเด็กนักเรียนที่ติดยาเสพติดไปบำบัดรักษาและฟื้นฟู สภาพร่างกายและจิตใจ จัดกิจกรรมกีฬา นันทนาการ หรือกิจกรรมด้านประเพณีในโรงเรียน อย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการป้องกันการเสพยาเสพติดของนักเรียนให้ละเอียด ลึกซึ้งกว่านี้ ทั้งในปัจจัยด้านครอบครัว เช่น รูปแบบการเลี้ยงดูถูก ลำดับที่เกิด เป็นต้น ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม เช่น ประเภทของกิจกรรมที่ชอบทำกับกลุ่มเพื่อน สถานสถานที่อยู่อาศัย บรรยากาศในสถานศึกษา เป็นต้น เพื่อศึกษาให้แน่ชัดว่าอิทธิพลของปัจจัยแต่ละด้านมีผลต่อ การเสพยาเสพติดของนักเรียนมากน้อยเพียงใด